

Geen genoeg van te krijgen

Alweer voor de vierde keer in Noorwegen. Het gaat nooit vervelen: het kelp, de dodemansduim, de zeesterren tot aan de platwormen toe! Overal zwemmen er vissen, de meeste lipvissen. Alleen met in en uit het water gaan moet er in deze tijd van het jaar worden opgepast. Voor de haarkwallen. Ze zien er mooi uit, maar kunnen lelijk steken.

TEKST EN FOTO'S MARION HAARSMa

Het is zomer in Noorwegen. De langste dag van het jaar zelfs. De Noren vieren het met grote kampvuren op het strand. Er varen veel bootjes door de baai. Het lijkt wel of alle mensen uit Kristiansand een boot hebben.

KOUD WATERDUIKEN Duiken in Noorwegen. Het is koud waterduiken. Zoals ook Ierland, Bretange, Schotland, Denemarken, Lundy. Overal al geweest. Maar van Noorwegen is geen genoeg te krijgen. Het liefst volgend jaar weer. Na een week fantastisch duiken is geen andere conclusie mogelijk.

Neem die zandvlakte, leek niets, liever bij de rotsen blijven in de hoop daar iets bijzonders te vinden. Maar op die zandvlakte, zomaar in de modder, zeeveren. Op een diepte van 26 meter. Bekend van de tropen. Onmiddellijk te herkennen. Ze staan ook in het boek van Erling Svenson, twee verschillende soorten. En ze staan er allebei. Een korte dikke en de lange dunne soort.

WRAKKEN Of de duik met de boot, de One Ocean. Naar de wrakken. Eerst naar de Seattle, vlak voor de deur. Het wrak begint op 26 meter en gaat verder tot zo'n 70 meter. Veel tech-

Buddy Hans met snotolf op het wrak van de Tom B

Zeeveer, *Pennatula phosphorea*

Zeepen, *Virgularia mirabilis*

Schroef

Grondel

Noordzeekrab, *Cancer pagurus*

Dodemansduim in alle kleuren en maten

nische duikers aan boord die dat helemaal prachtig vinden. Met speciale gasmengsels gaan de 'tekkies' naar die diepte en blijven ook nog 90 minuten weg. En dat met dat koude water... In juni is het oppervlaktewater wel een aangename 17 graden Celsius, maar dieper koelt het snel af naar 15 graden op 10

meter, 13 op 20 meter en 9 graden op 30 meter. Dus toch wel droogpakduiken.

Op het wrak de Tom B een snotolf, nog helemaal oranje, zoals in Zeeland in april. Het seizoen loopt misschien wel 2 maanden achter? Snottie is nog helemaal in parkleed,

Zeester, *Mathasterias glacialis*

Zeesterren, *Porania pulvillus*

Steenkoraal, *Caryophyllia smithii*

Platworm

Lipvis, *Labrus bimaculatus*

maar geen eieren te vinden. Hij zat verscholen tussen het kelp, was zeker 15 meter, dus... een graad of 13, misschien wel 14.

BRUG Of de laatste dag, weer kantduiken. Er staat een gure wind maar lekker beschut. Uitzicht op de mooie brug naar Kristiansand. Maar hier helemaal geen stroming. Heel anders duiken, relaxed het water in. Meteen zijn er de pijpen te zien; ze worden gebruikt voor het vervoer van drinkwater. Er zit een metalen bescherming omheen, helemaal begroeid met dodemansduim. In alle kleuren, van wit tot oranje!

Tijdens een vorige duik op het metaal een steenkoraal gevonden, een 'cupcoral'. Toen met de macrolens op de camera. Platwormen en wat tietensponzen (niet verzonnen, de Latijnse naam is Mammalaria). Nu met de zoomlens, speciaal voor de dodemansduimen. Maar al gauw wordt de aandacht getrokken door een pitvis met blauwe stippen. Dat helle blauw is onder water goed te zien. Het is een mannetje en helemaal niet schuw. Hij scharrelt wat heen en weer voor de camera. Een visser heeft wat afval overboord gegooid. Ook een groepje zeesterren, dat zich tegoed doet aan een maaltijd. Nog een andere pitvis, een vrouwtje. Ze is veel minder opvallend gekleurd.

Haarkwal

Zakpijpenkolonie

Pitvisvrouwtje (boven) en pitvismanntje (onder)